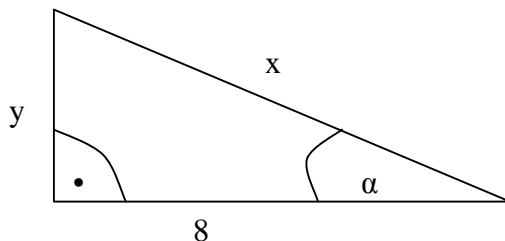

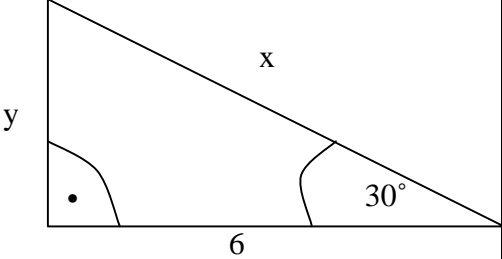
8. 2. ROZWIĄZYWANIE TRÓJKĄTÓW PROSTOKĄTNYCH

Przykład 8.2.1. Posługując się rysunkiem oraz wiedząc, że $\operatorname{tg} \alpha = \frac{1}{4}$ oblicz długości boków x i y.

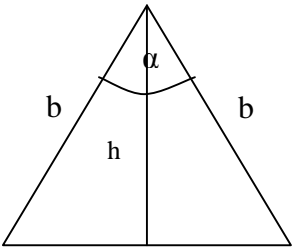
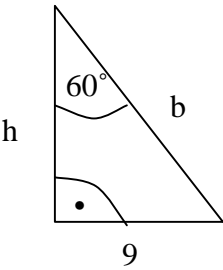

Rozwiązanie	Komentarz
$\operatorname{tg} \alpha = \frac{y}{8}$ $\frac{1}{4} = \frac{y}{8}$ $4y = 8 / : 4$ $y = 2$	<p>Obliczamy y wykorzystując definicję tangensa</p> $\operatorname{tg} \alpha = \frac{\text{przykrostopkatna}_{\text{ _ naprzeciw _ } \alpha}}{\text{przyprostokatna}_{\text{ _ przy _ } \alpha}}$ <p>oraz fakt, że $\operatorname{tg} \alpha = \frac{1}{4}$.</p> <p>Otrzymane równanie jest proporcją, to doprowadzamy je do postaci wielomianowej mnożąc „na krzyż” licznik z mianownikiem.</p>
$y^2 + 8^2 = x^2$ $2^2 + 8^2 = x^2$ $4 + 64 = x^2$ $68 = x^2$ $x = \sqrt{68}$ $x = \sqrt{4 \cdot 17} = 2\sqrt{17}$	<p>Obliczamy x wykorzystując twierdzenie Pitagorasa.</p>

Przykład 8.2.2. Oblicz obwód trójkąta prostokątnego o kącie 30° i przyprostokątnej długości 6, leżącej przy kącie 30° .

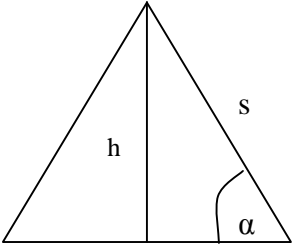
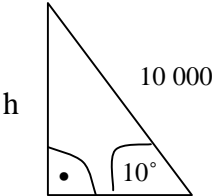
Rozwiązanie	Komentarz
 <p>Szukane: $Ob = ?$ Wzory: $Ob = x + y + 6$</p>	<p>Analiza zadania.</p>
$\cos 30^\circ = \frac{6}{x}$ $\frac{\sqrt{3}}{2} = \frac{6}{x}$ $x\sqrt{3} = 6 \cdot 2$ $x\sqrt{3} = 12 / \cdot \sqrt{3}$ $3x = 12\sqrt{3} / : 3$ $x = 4\sqrt{3}$	<p>Do obliczenia x wykorzystujemy definicję kosinusa</p> $\cos \alpha = \frac{\text{przyprostokątna przy } \alpha}{\text{przeciwprostokątna}}$ <p>oraz $\cos 30^\circ = \frac{\sqrt{3}}{2}$</p>
$\text{ctg} 30^\circ = \frac{6}{y}$ $\sqrt{3} = \frac{6}{y} / \cdot y$ $y\sqrt{3} = 6 / \cdot \sqrt{3}$ $3y = 6\sqrt{3} / : 3$ $y = 2\sqrt{3}$	<p>Do obliczenia y wykorzystujemy definicję kotangensa</p> $\text{ctg} \alpha = \frac{\text{przyprostokątna przy } \alpha}{\text{przyprostokątna naprzeciw } \alpha}$ <p>oraz $\text{ctg} 30^\circ = \sqrt{3}$</p>
$Ob = 4\sqrt{3} + 2\sqrt{3} + 6 = 6\sqrt{3} + 6$	<p>Obliczamy obwód trójkąta</p>

Przykład 8.2.3. W trójkącie równoramiennym o podstawie długości 18, kąt przy wierzchołku $\alpha = 120^\circ$. Oblicz długość wysokości i ramienia tego trójkąta.

Rozwiązanie	Komentarz
 <p>Dane: $a = 18$ $\alpha = 120^\circ$ Szukane: $h = ?$ $b = ?$</p>	<p>Analiza zadania.</p>
	<p>Wysokość podzieliła trójkąt równoramienny na dwa trójkąty prostokątne.</p>
$\operatorname{tg} 60^\circ = \frac{9}{h}$ $\sqrt{3} = \frac{9}{h} \cdot h$ $h\sqrt{3} = 9 \cdot \sqrt{3}$ $3h = 9\sqrt{3} / : 3$ $h = 3\sqrt{3}$	<p>Do obliczenia wysokości h wykorzystujemy definicję tangensa</p> $\operatorname{tg} \alpha = \frac{\text{przyprostokątna}_{\text{naprzeciw}} \alpha}{\text{przyprostokątna}_{\text{przy}} \alpha}$ <p>oraz $\operatorname{tg} 60^\circ = \sqrt{3}$</p>
$\sin 60^\circ = \frac{9}{b}$ $\frac{\sqrt{3}}{2} = \frac{9}{b}$ $b\sqrt{3} = 9 \cdot 2$ $b\sqrt{3} = 18 \cdot \sqrt{3}$ $3b = 18\sqrt{3} / : 3$ $b = 6\sqrt{3}$	<p>Do obliczenia ramienia b wykorzystujemy definicję sinusa</p> $\sin \alpha = \frac{\text{przyprostokątna}_{\text{naprzeciw}} \alpha}{\text{przeciwprostokątna}}$ <p>oraz $\sin 60^\circ = \frac{\sqrt{3}}{2}$</p>

Przykład 8.2.4.Stok góry jest nachylony do powierzchni ziemi pod kątem 10° .

Wyznacz wysokość góry , jeśli długość stoku wynosi 10 km . Wynik podaj w metrach.

Rozwiązanie	Komentarz
 <p>Dane: $s = 10 \text{ km} = 10\,000\text{m}$ $\alpha = 10^\circ$ Szukane: $h = ?$</p>	<p>Analiza zadania.</p>
 $\sin 10^\circ = \frac{h}{10000}$ $0,1736 \approx \frac{h}{10000} \cdot 10000$ $h \approx 1736 \text{ m}$ <p>Odp. Góra ma około 1736m wysokości.</p>	<p>Do obliczenia wysokości h wykorzystujemy definicję sinusa</p> $\sin \alpha = \frac{\text{przyprostokątna}_{\text{naprzeciw}}_{\alpha}}{\text{przeciwprostokątna}}$ <p>Z tablic z przybliżonymi wartościami funkcji trygonometrycznych odczytujemy przybliżoną wartość $\sin 10^\circ \approx 0,1736$</p>

ĆWICZENIA

Ćwiczenie 8.2.1. (2pkt.) W trójkącie prostokątnym sinus jednego z kątów ostrych ma wartość

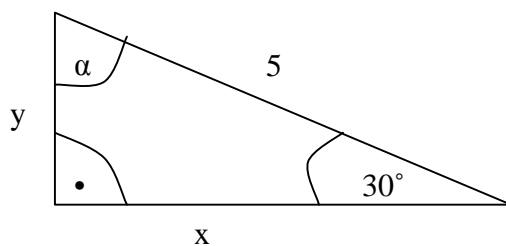
$\frac{4}{5}$. Oblicz długości przyprostokątnych tego trójkąta wiedząc, że przeciwprostokątna

ma długość 10 cm .

schemat oceniania

Numer odpowiedzi	Odpowiedź	Liczba punktów
1	Podanie długości jednej z przyprostokątnych	1
2	Podanie długości drugiej przyprostokątnej.	1

Ćwiczenie 8.2.2. (3pkt.) Posługując się rysunkiem wyznacz długości boków x i y oraz miarę kąta α .

schemat oceniania

Numer odpowiedzi	Odpowiedź	Liczba punktów
1	Podanie długości x	1
2	Podanie długości y	1
3	Podanie wartości α	1

Ćwiczenie 8.2.3. (2pkt.) W prostokącie przekątna $d = 6$ jest nachylona do jednego z boków pod kątem $\alpha = 60^\circ$. Oblicz długości boków prostokąta.

schemat oceniania

Numer odpowiedzi	Odpowiedź	Liczba punktów
1	Podanie długości jednego z boków	1
2	Podanie długości drugiego boku	1

Ćwiczenie 8.2.4. (1pkt.) Latarnia rzuca cień którego długość wynosi 15 m gdy promienie słoneczne tworzą z powierzchnią ziemi kąt 58° . Oblicz wysokość latarni.

schemat oceniania

Numer odpowiedzi	Odpowiedź	Liczba punktów
1	Podanie wysokości latarni	1